

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ című újságot megjelentetett új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

<p>Megjelen hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.</p> <p>Külföldiek nem adnak vissza.</p>	<p>Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.</p> <p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, szt. István-tér 1.</p>	<p>Felolvasó szerkesztő: BARABÁS ALBERT.</p>	<p>Előfizetési ár:</p> <p>Egész évre . . . 5 ft — kr. Félévre . . . 2 ft 50 kr. Negyedévre . . . 1 ft 25 kr.</p> <p>Egyes szám ára 5 kr.</p>	<p>A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.</p> <p>Nyílttér sorokat 50 kr.</p> <p>Többesíri hirdetéseknek engedély</p>
---	--	--	--	--

A bankkérdés.

(K. Ö.) A kiegyezési tárgyalások összes fontosabb kérdései megfeneklettek. A bankszabadalom megújításának alapjait szolgáló összes feltételeket a bankvezetőség egyszerűen visszautasította. Csak az államok 4%-nál kezdődő nyereségrészesedésébe hajlandó beleegyezni. De ez aztán csakugyan a legkevesebb, amit a bank a szabadalomért a monarchia két államának adhat.

Valamint az összes kiegyezési kérdések megítélésében a méltányosság vezettet bennünket, úgy a bankkérdés megoldásában is az eddigi sérelmek megszüntetésével csak a méltányos megoldás keretén belül akarunk maradni.

A közös jegybank a kormányok együttes, mind politikai mind pénzügyi természetű propositióit elfogadhatatlannak tartja. A politikai természetű követelések rideg visszautasításban különösen a magyar kormányt feszélyezi, mert ezekben domborodnak ki a magyar kormány által kontemplált paritás. Ezeket azonban az osztrák-magyar bank, támaszkodva az osztrák részvényesek által képviselt erőre, no meg a merkantil érdekek mindenütt domináló hatalmára, ridegen visszautasítja. Mi ebben a visszautasításban mást nem látunk, mint a merkantil érdekek pöffeszkedő magatartását mindaz ellen, ami saját érdekei ellen van. És ebben is első sorban a magyar kormány-rendszert lehet hibáztatni, mely életét a merkantil érdekek dédelgetéséről tette függővé.

Ne csodálkozzék tehát azon, hogy a merkantilisták a fejére nőttek és hogy előlük mindenben meghátrálni kénytelen. Ugyanazt a játékot ismételi a közös bank a magyar kormánnyal szemben, mint azt az osztrák kvóta-bizottság megcselekedte. Az osztrák kormány pedig csak a pénzügyi természetű követelésekben jön segítségére a magyar kormánynak, de hogy a politikai követelésekben — ámbr ezek az osztrák kormányt is érdeklik — nem támogatja, csak természetesnek találjuk, mikor az osztrák-magyar bank amugyis eléggé a szívében viseli az osztrák pénzügyi és a mozgó kereskedelmi élet érdekeit.

Van azonban egy szempont, mely minket igen közelről érdekel, s melyről — bármennyire is figyelemmel kísértük a gazdasági kiegyezési tárgyalásokat —

mindezeidig említést tenni nem hallottunk. Ez a közös bank szerepe a magyar mezőgazdasági hitel kielégítésével szemben. Az osztrák kormány talán megvan elégedve a közös bank szereplésével az osztrák mozgó kereskedelmi élet istápolásával szemben, de mondhatja-e ugyanezt a magyar kormány a magyar mezőgazdasági hitel igények kielégítéséről? Pedig világos, hogy a közös bank csak úgy szolgálhat igazán a paritást, ha szervezetében oly változások eszközölnétnének, melyek arra képesítenék, hogy ugyanazon mértékben szolgálja a magyar mezőgazdasági, mint az osztrák kereskedelmi és ipari érdekeket. Ebből is látszik, hogy az osztrákok az osztrák-magyar bank működését tekintve előnyben vannak.

A merkantilistáknak persze, mint mindenütt, hol érdekeik megvédéséről van szó, itt sem hiányzanak az érvek annak plauzibilitásá tételére, hogy a jegybank mint ilyen nem rendezkedhetik be a megszorult magyar földbirtok hiteligenyei kielégítésére. A mezőgazdaságnak — így érvelnek a merkantilisták — nem használ az 1—3 hónapos hitelnyújtás. A jegybank pedig természeténél fogva ennél hosszabb hitelt nem nyújthat, mert minden eshetőséggel szemben mindenkor fizetőképessé kell lenni. Hacsak magát esetlegesen nagy zavaroknak ki tenni nem akarja, mezőgazdasági hitelnyújtásra nem vállalkozhatik.

Az egész okoskodás merkantil felfogásra van építve. Csak a következőket akarjuk kiemelni. Az osztrák-magyar bank közös intézmény, melyet Magyarország ép úgy biz meg pénzügyi rendezésével, mint Ausztria. Mint közös intézménynek tehát kötelessége mindkét államfél érdekeit egyformán szolgálja. Ausztria kereskedő és iparállam, nyújtson segédkezet Ausztria kereskedelmének és iparának; Magyarország földmivelő állam, feladata tehát itt a mezőgazdaságot előmozdítani, amit akkor tesz, mikor a földbirtok hiteligenyeit törekszik kielégíteni.

A mezőgazdasági hitel kielégítése ép a fennebb említett okokból nincs inyére sem a közös banknak, mint nincs inyére a merkantil érdekek szolgálatában álló összes pénzintézeteknek. A főczél a nyeresékesedés, ez pedig a pénznek gyors spekulatív forgatásával lesz elérhető, inkább szolgálják tehát a börze és spekulációra alapított

vállalatok érdekeit, melyek gyors és nagy hasznot hajtanak, mint a földbirtok érdekeit, melyek természeté az üzemtőke egy részének lekötöttségét tételezi fel, mely másra nem volna fordítható, mint éppen a földbirtok hiteligenyei kielégítésére.

Joggal követelhetjük tehát, hogy abból az óriási tizletőkélből, mely az osztrák-magyar banknak évenként 7—8 millió tizta nyereséget biztosít, egy megfelelő rész a magyar mezőgazdasági hitel kielégítésére biztosíttassék. Mert ebben látjuk mi kidomborítva a közös jegybankkal szemben hangoztatott igazi jogegyenlőséget. A többi mind alárendelt szempont.

BELFÖLD.

— Politikai tisztesség. Ha a kanálisztiztót a tisztaságról, a betörő tolvaj; a tulajdon szentségéről beszél: ép oly groteszk dolog, mint amikor a kormány által kitartott lapok merészlik szájukba venni a politikai tisztességet. A helybeli szabott-elyű újság, megfélekezve arról, hogy elég szégyenletes dolgot művel, midőn dieshimuszokat zeng a kormánynak, mely szubvenzióban részesíti, és legyezgeti azok magán érdekeit és hiúságát, kik a kormánytól nyerendő előnyökért, protekcióért vagy rendjelekért összeállottak „hirlapkiadó részvénytársasággá“: tulbuzgalmában támadást intéz a néppárt ellen, mert kifejezést adunk ama nézetünknek, hogy a „függetlenségi polgártársak a jelen küzdelmeiben ne a közjogi teoriákat nézzék, hanem az örök igazságot.“ Szerinte ez nélkülözi a politikai erkölcsöt s nem egyéb szemérmetlen politikai kaczerkodásnál. Azok előtt, kik a közéletet egyébként is nézik, mint stréberkedési és handlézási területnek, fülösleges egy szó czáfolatot is vesztegetni a részvénytársasági lerakódóhelyről jött kirohanásra. De mert azon a tájon „örög huszárok“ s szellemi kiskorúságban leledzők is pusztítják a tentát, meg papírosz (kik közül az egyik rész már, a másik pedig még nincs beszámítható állapotban), ezeknek megmondjuk, hogy mi a politikai erkölstelenség és szemérmetlenység. Erkölstelenség: választói névlajstromokat hamisítani, nyitrai, stomfai választásokat rendezni, szavazatokat pénzen vásárolni, vasúti koncessziókat osztogatni s azon nyeresékeskedni, állami pénzen ezüst evőkészletet vásárolni, sikkasztó képviselők

tízelmeket eltakarni, eladósodott kormánypártiakat nevezni ki állami jószággazdákká, mágnások és némeseket fabrikálni szabott árakon, rendjeleket osztogatni helyi kormánypártiakodásokért, egy szóval: mindazt tenni, a mit tett a Tisza-, Wekerle- és Bánffy-kormány. Szemérmelenség pedig, ha akad ember, ki e gyalázatoságok ismerete dacára, vándolni és támadni merészel egy oly pártot, mely egyedül elveket küzd. — A helybeli liberális újság méltó szolgálja gazdáinak: szemérmelenséggel akarja eltakarni létezésének erkölcselenségét. Hogy ezenkívül kritizálásba is bocsátkozik, a mint ezt dr. Major Ferencnek Nagykanizsán mondott beszédével szemben tette, mutatja, hogy nem ösmeri a közmondást: „Ne autor ultra crepidam.“ A „Székesfehérvár és Vidéke“ hozhat tudósításokat a tóvárosi kör társasestélyeiről, közölheti Csongory Mariska verseit, meg Vasadi Balogh Lajos cikkyeit, de alárendelt szolgáló helyzeténél fogva nem bír azzal a kvalifikációval, hogy komoly kérdésekben véleményt mondjon. Dr. Major Ferencnek Nagykanizsán fejtegetett elvei egy országos politikai párt programpontjait képezik. Ha ezeket támadja a kitarított újság ugyanazt teszi, a mit a kutya művel, mikor a holdra haragszik.

— A bécsi antiszemiták nagy lépéssel haladtak előre. Ő felsége magához hívatta pártvezérüket dr. Luergert, s ezáltal elismerte őket politikai tényezőkké. Luergert ugyan most még nem lesz Bécs polgármestere (ő maga mondott le), de a párt ő felsége által is elismertette, fokozott erővel folytathatja küzdelmeit a zsidó-liberális uralom végleges megtörése czéljából.

— Az önálló vándorület érdekében a függetlenségi párt hétfőn ügyülést tartott Budapesten. A jelen voltak száma 10–12000-re tehető; nagyobb része azonban a főváros nem szavazó utcai publikumból került ki, melyet a zászlós felvonulás csodított a gyűlés színhelyére. Vidékről kisebb kiállások vettek részt, így Székesfehérvárol a függetlenségi-kört

2 tag, az ipartestületet dr. Saára Gyula vezetésére alatt 20 tag képviselte. Az első beszédet Kócsák Ferenc tartotta az önálló vándorület mellett. Szára eladása nem igen lelkesítette a közönséget. Utánna Polónyi Géza, Reiser Béla dr. és Kolón Gábor szónokoltak, mire az ismert határozati javaslatokat elfogadták.

— **Appropriáció.** Az a vita, mely e czim alatt folyt most a képviselőházban, a körül forgott, hogy azok az összegek, melyeket a képviselőház az ország 1896-iki kiadásai és bevételeiképp megállapított, rábizassanak-e ennek a kormánynak a kezére vagy sem? Az ellenzéki pártvezérek közül különösen Apponyi Albert gróf fejtegette, hogy a kormány nem érdemi meg a nemzet bizalmát, s rendszere ellen küzdenünk kell. Hatalmas beszédet mondott Ugron Gábor is, rámutatva, hogy a kormány teszi tönkre mindazt, a mi jog, a mi erkölcs. A kormánypárt hallgatott és nem tudott mást tenni, mint — megszavazni a javaslatot.

— **A zalai főispán beiktatása.** Zala vármegye új főispánját, gróf Jankovich László drt május hó 5-én iktajták be hivatalába. Jankovich már meglátogatta a megyei hivatalok élén álló tisztviselőket is. A beiktatásra május hó 4-én érkezik oda a főispán s a város fáklyásmenetet rendez tiszteletére.

A keresztény szocializmus.

Ira: dr. Rubland Gusztáv.

Ma már nem szorul bővebb bizonyításra, hogy a liberális kereskedelmi irány az „arany borjú“ töltetlen imádásával, az emberi munkaerőnek portékává alacsonyításával, melynek ára a kereslet és kínálat szerint állapittatik meg, továbbá az uszora- és iparszabadságról szóló elveivel a kereszténység alaptételeitől úgy különbözik, mint a tűz a víztől. A kezdő politikusok is tudják, hogy a liberális szabadkereskedelmi ideák szemben állanak a keresztény konzervatív világ-nézettel.

A népek e közben tudatára ébrednek a keresztény közgazdasági politika jelentőségének.

A liberális kereskedelmi iskolához már csak az öregbber ragaszkodnak. Az ifjabb nemzedék soraközi kezd amaz irányhoz, mely magát „keresztény szocializmus“-nak nevezi. Már csupán ebben is nagy előrehaladás rejlik. A vagyon és a gazdaság legalább már nem képezik kizárólagos központját a közgazdasági tanoknak. Az ember, mint ipari munkás, kiváló közgazdasági jelentőséget nyer. A munkabért többé nem kizárólagosan a szabad munkapiacz határozza meg. Az állam belenyul a közgazdasági jelenségek világába intézkedő kézzel. Az emberek közgazdasági jólétéről való gondoskodás szintén állami kötelesség lett.

Ezeket az eredményeket az ipari munkások mozgalma idézte elő. A legutóbbi időben azonban egy egészen más áramlat is érvényesül, melyet „agrár-irány“-nak mondanak. A földműves-osztály helyzete megrendült, sőt a nagyobb birtokok is hasztalan küzdenek existenciájuk főtartásáért. A mezőgazdaság többé nem az a megrendíthetetlen alapja a nép közgazdaságának, a mi azelőtt volt. A különbség város és falu közt túnni kezd. Az iskolai szocializmus e mozgalommal szemben tanács-talanul áll.

A liberális közvélemény szerint mindaz, a mi az ipari munkásokra vonatkozik: „szocialis kérdés“, mindaz, a mi az ipart és kiviteli kereskedelmet illeti: „általános érdekű kérdés“; ellenben a mi a mezőgazdaságra vonatkozik, az az illetők privát ügye, melyely az államnak nem kell törődnie. Így természetesen bizonyos ellentét fejlődött ki egyfelől az „agráriusok“, másfelől még a „keresztény szocialisták“ közt is. Vajjon tartható-e és tartós-e ezen ellentét? És ha nem: melyik az az alap, melyen a kölcsönös megegyezés létrehozható?

A felelet nem nehéz. Az agráriusok és keresztény szocialisták csak a kereszténység alapján egyezhetnek ki. Ennélfogva azt kell megállapítani, hogy az egymással szemben álló nézetekből melyik felel meg a kereszténység

TÁROZTA.

Lehűtött érzelmek.

— A „Fejermegyei Napló“ eredeti tározaja. —

Kunok Antal dédelgetett kedvence volt a mamának is, meg a leányainak is. Közönségesen úgy hívták, hogy csunya Anti, pedig ha egy fiatal hölgy mondja valakinek, maga csunya, biztosan az ellenkezőjét kell érteni. A Kunos Antit is igen jól tudta ezt, nem csoda hát, ha kissé elbizakodott lett. És az elbizakodottsága különösen abban nyilvánult, hogy épen nem tartotta valami nagy szerencsésnek, ha valamelyik „lecsébb“-nek kiköltött leányának bemutatják. Úgy tudta: mintha csöppet sem érdekelnék, pedig nála néha bizony megmozdult a szív, egyik másik szépség látára. Hanem csak a szíve mozdukt meg, a mit úgy sem lát senki, legálább Kunos Antinál nem. Mert a tekintete, az „csak olyan“ semmitmondó, hűleg maradt, mintha mindent sem látott volna. A szemek csöppet sem voltak becsúszva, a szája nem volt a banatájé, de a beszéd is nyugodt, érdeklődés nélkül, mint mikor a legunalmasabb tárgyról folyt a szó. Talán ez a kímélet tartózkodó vélelete, vagy a szépsége hatott rá? Hogy kért, nem lehet tudni. Antyi bizonyos, hogy mindent becsúszott. És a szíve is. Mikor a szíve tette, a leány birtokához imánál is, igen rosszul ment a szív. Sem hogy sem indult belezokni a kisvárosi életbe, melyholgy születése óta folyton nagyvárosban élt. Szépségét nem feltétlenül értékelték, hanem azt is volt, ahol jól érezték volna magukat. Hanem azért nem tudta, hogy a leány, akinek csinos mekkedett a telekény nyelvével, akinek csinos fiatal felesége volt, Kunos Anti a csunya, meg

a telekkönyvvezető, Makó Gyula hamar összeszóltak s jó barátok lettek. E naptól fogva Anti napos vendége lett Gyulának, ha ugyan „napos“-nak lehet azt nevezni, a ki minden este vacsora után átnéz a barátjához. Hát mondjuk, hogy esti vendége lett — mindennap. Az estét pedig úgy ütötték agyon, hogy összeültek hárman: a telekkönyvvezető, a felesége, meg Anti és elkártyáztak. Az asztal két szélén rendeseit Makó Gyula ült és a felesége; középen Anti.

Megesett olykor, hogy Kunos Antal bizonyos elfoglaltsága miatt egy-két napig nem ment át a telekkönyvvezetőkhöz. A harmadik nap akkor így fogadták Gyula is, a felesége is:

— Jaj, de rég nem láttuk, Kunos urat. Antinak ez hízelt. Tessék gondolta magában, két napja csak, hogy nem voltam náluk, s már azzal fogadnak, hogy rég nem láttak, a mi biztos jele annak, hogy kedves vendégük, vagy inkább barátjuk vagyok.

És Kunos Anti tovább szötte gondolatait. Világos, hogy szeretnek, tehát a fiatal asszony is szeret. Talán vakmerőnek látszik ez a következtetés, de Anti ettől sem riadt vissza. Ő azt gondolta, hogy tisztában van magával. Igen, a fiatal asszonynál is hódított, csak úgy, mint a többinél; ő is belégabalyodott, csak úgy, mint a többi.

Mikor pedig valaki azt hiszi magáról, hogy szereti a legképtelenebb dolgokra lyukad ki. Azokat a kicsinyes jeleket is, a melyek talán egyebeknél fél sem tűnnek, ilyenkor arra magyarázza, hogy az szeretet sugallta jelek. Antyi is ilyenkor magyarázta a dolgot s a szép telekkönyvvezetőnek minden tekintetét meglátta, a mint a társaságban szerelem nyilvánuló jeleket tartotta.

Ha az a fiatal asszony olykor hosszassabban felejtette Antalon a tekintetét, Kunos azt gondolta, hogy azok a szép szemek epedőn, forrón tapadnak arcára, s kész volt a magyarázattal: szeretetik. Pedig az a szegény szép asszony csak azért nézett rá úgy, mert Anti elfogadta biztosnak vélt ítéését az aduttal.

És ez csak egy volt a sok félreértés közül, aminők százával fordulnak elő az olyan elbizakodott urasoknál. Kunos mindent a maga javára magyarázotta, a szép asszony meg egészen mára gondolt. Egyszer aztán Antival is olyasmi történt, ami hideg zuhany volt lánogló érzelmekre, melyeket persze szokása szerint erősen palástolt.

Epen együtt ültek de a kártyázás egyiküknek sem ment. Olyan beszélgető hangulatban voltak mind hárman s észre sem vették, hogy a telekkönyvvezető csak kever-kever, a nélkül, hogy osztana. Szó szóra, mondat mondatra következett, s a végén oda lyukadt ki a társalgásuk, hogy a fiatalasszony arról az időről kezdett beszélni, mikor még Makó Gyulával, a férjével ismeretségük első napjait élvezték.

— Emlékszel Gyula, mikor Zsigán mulatság volt s te oly hévvel kurizáltál a lányoknak? Akkor én még kurta szoknyás lányka voltam s eszem ágában sem volt, hogy idővel a feleséged leszek.

— Hát arra emlékszel-e — folytatja a férj, — mikor a templomban kijövet read vártam? Akkor tetszettél meg nekem, mikor ott a templomban a padban térdelve, olyan áhitattal imádkoztál. Mindha csak tegnap történt volna. Nem tudtam, ki lehet az a szép leány s a mise végén künn a templom ajtajában várakoztam rád. Hanem hiába, mert mikor arra került a

szellemének és tanításainak, vagy melyik van azokkal ellentétben?

Valamint a tényleg jó cselekedetek is hit és kegyelem nélkül érdemtelenebb az ég előtt, úgy a mezőgazdák szorgalma és ügyessége hiábavaló, ha a törvények szelleme nem keresztényes. A mostani mezőgazdasági törvények pedig nem keresztényi világ nézetéből fakadnak. Az úzsora szabadság egy nemét képviselik, s ezért nehezedik átok a mezőgazdaságra.

Kétségkívül elismerésre méltó, hogy a szociál politikások oly nagy figyelmet fordítanak az ipari munkásokra. De viszont kárhozható, hogy az embereknek csak bizonyos osztályán akarnak segíteni, s a szükségben levő mezőgazdákól azt várják, hogy előbb proletárokká és ipari munkásokká váljanak, hogy részük lehessen a jólétben. Az emberek organikus egysége, melyet a kereszténység tanít, s a mely az elhunytak lelkével való közössegre is kiterjed, mellékes elöttük. Az ipari munkásokban az egyesek kollektív összefoglalását tekintik, s ezért közelebb állanak a liberális, mint a keresztény világnézetéhez.

Ez még jobban kitűnik az agrárkérdésben felhozott argumentumaikból. Szembeállítják a mezőgazdák számát a nem mezőgazdasággal foglalkozókékkal. A hol ez utóbbiak vannak többségben, ott megtagadják tőlük a jogot, hogy a törvényhozástól külön intézkedéseket kérjenek maguknak. Ott az ipar és a kereskedelem lesz az egyedül iránytadó közgazdasági elv.

Hogy az államok ily módon hová jutnak, világosan megmutatja Anglia. A földművesosztály, a parasztság eltűnik. Az ipari középosztály szintén. Az ipari vállalatok egyre nagyobbodnak. A tulajdagok száma nő. De még inkább a tönkrejutottaké. Az egyetlen mentőszere az ipari termékeknek külföldön való elhelyezése. De ha az egy napon megakad és egyidejűleg megszűnik a gabonabehozatal a kül-

földről, akkor a nép rémülettel fogja észrevenni, hogy az ipari gazdaság utáni hajzában elvesztette a legszükségesebbet, a melyet mi emberek az anyagi javak közt ismerünk, nevezetesen a „mindennapi kenyert.“ Látható tehát, hogy a midőn kizárólag az ipar és az ipari munkások pártfogoltatnak, a mindennapi kenyér lesz feláldozva az „arany borjú“ oltárán.

Ezzel szemben a jelenkori agrár mozgalom mindenekelőtt két elvet tart szem előtt: az emberek keresztényiesen organikus felfogásának eszméjét és a mindennapi kenyér elvét. Az előbbi azt jelenti, hogy nem foglalkozások szerint akarja előnyben részesíteni az egyes néposztályokat. Előtte közönyös, hogy mennyi a gazdálkodók és mennyi a nem gazdálkodók száma. A keresztényi felfogás az összesnek — tehát a mezőgazdákknak is — a jólétét kívánja előmozdítani, nemcsak a jelenben, hanem a jövőben is.

Kétségtelen, hogy a földbirtoknak az a rendeltetése, hogy a népet kenyérrel lássa el. A modern kultúrnapokat a honi mezőgazdaság egyre csekélyebb mértékben képes ezzel ellátni. Az angolok évi aratása alig elegendő a nép két havi táplálására. Itt az agrárreformnak kell segítségül jönie. S ha a kiveteli ipar nem fejlődik tovább, annál jobb. Egyoldalú emelkedése ugyanis beteges jelenség. Krisztus így tanította imádkozni tanítványait: „Add meg a mi mindennapi kenyerünket.“ Egy angusztiinus barát főséges értelmezése szerint ez azt jelenti: „Ne adj se gazdagságot, se szegénységet.“

A valódi keresztény közgazdasági politika nem lehet más, mint a legtágabb középosztály politikája a mely alapját a földművesosztályban találja. Ez képezi az agrár-mozgalmak tulajdonképeni tartalmát. És ezért áll a mondás: hogy: „antiagrárius“ és „keresztény“ felfogás egymást kölcsönösen kizáró fogalmak.

sor, hogy meglássalak, valaki megérintette a vállamat, én hátra néztem s egyik barátomra ismertem s beszédbe ereszkedünk.

— Igaz, szolt a szép asszony, mialatt elpirult s arca kigyulladt, hanem azért megláthatatt, mert mikor haza mentél, ott voltam nálatok, s bemutatattad magadat.

Kunos Antinak sehogysem tetszett ez a párbeszéd. Bántotta, hogy a szép asszonyka olyan melegen tud beszélni a férjével való ismerkedésükről s kezdte sejtetni, hogy azok az epedő tekintetek nem is voltak olyan epedők, mint gondolta. Egészen önkénytelenül s bizonyos hidegséggel kérdezte: hát aztán?

— Aztán azt mondta a mamuozim (Makó Gyula mamuzinak hívta a feleségét), hogy délután Verődre mennek. En meg gondoltam egyet. Verődtől nem messze esik Királyrév csak a Vág választja el.

Ott lakik a bátyám, elmegyek hozzá. S elő is adtam szándékomat, ért-e? Azt mondtam, hogy — ha megengedtetik, — veletek tartok Verődig s ott átkelve a kompon Királyrévbe megyek a bátyámhoz, hol ugyanis dolgom van. Ti beleegyeztetek, a mamád is, te is. Most is emlékszem rá, mikor a Verődön le szálltam s a kompra ültem, ti fehér kendővel intégettetek utánam. Milyen boldog is voltam akkor! A bátyám nem tudta elképzelni, hogy mi a bajom, persze furcsa is volt, épen hogy megzsongnátam náluk s azt mondtam, hogy sietnem kell Verődre, mert ott várnak rám. Nem magam jöttem alkalmazkodnom kell hozzátok, mert egy kocsi volt s utóbb még elmentek s én ott kekedek Királyréven. A bátyám mindebből keveset értett, hanem azért belenyugodott. Verődön aztán hosszabb ideig együtt voltunk s mikor azt mondtad, hogy

holnap visszautazol Pestre a nevelő anyádhoz, arra kértelek, hogy maradj holnaputánig! Emlékszel mamuzi?

Makóné boldogan mosolygott s igent intett fejével.

— Sokáig és szépen kértelek s te végre beleegyezted. Azt mondtad, hogy jól van, maradsz, hanem akkor táviratozni kell a nevelő mamádnak. A többit már nem hallottam, sietve siettem, hogy feladjam a táviratot! Mikor visszajöttem, azt kérdezted, mibe került a távirat? Persze azt válaszoltam, hogy semmibe.

— Ho-hó, azt nem engedem. Ugy-e azt mondtad? És elővettél egy forintot s nekem nyújtottad. Ez alatt krtünő eszmém támadt! A forintot elfogadtam s azt gondoltam, hogy ez a forint alkalmat ad a levélíráásra, be kell róla számolnom. Ugy is tettem, mikor harmadnapra Pestre mentél, nemsokára levelet írtam, melyben számot adtam a forintról. Te válaszoltál, s megköszönted fáradságomat. A többi magától jött. En megint írtam, te vissza írtál s nem telt bele egy esztendő, hogy jegyesek, majd férfi és feleség lettünk. E szavaknál letette Makó a kártyát, oda ment mamuzijához s homlokon csókolta. Kunos Anti láthatta, hogy a szép asszonyka egészen felelevenedett boldogságának az elbeszélése alatt s a csók, mely Makóéknak a szerelmüket most két év után, mintegy megpecsételte, rázuhany volt, teljesen lehűtötte önhitt érzelmeit. Érezte, hogy eddig csak képzeltődött s ezután következik a valóság. Felállt, magára vette a kabátját s azt mondta, hogy: „Ma ugyan keveset kártyáztunk; no de majd holnap kipótöljük . . .“

Valnicsek Béla.

Pásztorlevél a benczések főapjától.

F e h é r Ipoly, a pannonhalmi szent-Benedek rend főapja, e hó 23-iki kelettel, a millenium alkalmából pásztorlevél bocsátott ki rendtársaihoz és a főaptság elkülönített egyházerületén lakó keresztény hivekhez. Mindkét levélben a hithez való ragaszkodásra és a hazaszeretetre serkentő buzdítás szóval megemeikedett nyelvezettel.

A hivekhez intézett pásztorlevélben többek közt ezeket mondja:

Az Ur Isten nekünk máris ezeréves életet adott; megbecsülhetetlen kegyességgel megadta a nemzeti élet fenntartó képességét, erejét azon szent hitben, melyet mi keresztény katolikusok vallunk. Ezen mély háláérzetből folyó szent kötelességünk nekünk, hogy az igaz és egyedül üdvözítő szent hithez, Szent-István ezen örökségéhez, tántoríthatatlan hűséggel, törbetetlen állhatatossággal ragaszkodjunk. Legyünk, ne csak szóval, hanem tettel is, jó katolikusok; éljünk, mint igaz keresztényekhez illik, hitből és hit szerint, vagyis tartuk meg az Istennek és az anyaszentegyháznak parancsait; mert ha ezt tesszük, akkor szeretjük igazán az Ur Istent tetteleg és igazságban, azaz teljes szívünkkel és minden erőnkkel. Legyünk készek, mindent inkább elveszteni, mint az igaz hitet, az erős reményt s a szent szeretetet; sőt, ha a jó Isten úgy akarja, még vértanu-halál által is legyünk készek életünk és vérünket adni a szent hitért, egyházunk szent igazaiért, szóval, legbecesebb kincsünkért; mert mit használna nekünk, ha a világ minden kincsét bírónk, de halhatatlan lelkünknek kárát vallanók.

Az Isten s az anyaszentegyház iránt való kötelességeinkkel nemcsak nem ellenkezik, de sőt épen ezekből nyer magasabb szentesítést a hazaszeretet kötelessége: ebben is, mint mindenben, maga az Istenember, a mi Urunk, Krisztus Jézus adott magasztos példát, hogy miképen kelljen szeretnünk a hazát.

A hazaszeretet engedelmisséget is parancsol, a melynek értelmében az alttalók tartoznak a főbivalónak engedelmeskedni mindenben, a mi az Isten akaratával nem ellenkezik. A jó hazafi megtartja Szent-Péter apostol parancsát: Istent féljétek, a királyt tiszteljétek. A királyi fölség az isteni fölség kifolyása; az isteni fölség ugyanis lényének egy részét, az emberi társadalom javára, a királyra ruházta; következőleg a királyi tisztelete visszazáll az isteni fölségre, az örökkévalóság halhatatlan királyára, kinek tisztelet és dicsőség mind örökön-örökké!

A szeretett haza iránt való ezen szent kötelességet, Krisztusban Kedves Hiveim! én is szívetekre kötöm. Legyetek buzgó hazafiak az igaz hazaszeretet gyakorlatában: ne engedjétek, hogy mások ebben föllumuljanak benneteket. Ezen valódi hazaszeretet abban is nyilvánkozik, hogy honfitársaitokat, ezen haza polgárait, különbség nélkül szeressétek, velők jót tegyetek és érettök imádkoztatok. Nem zárja ezt ki az, hogy szivinkhöz legközelebb esnek közös családuknak, az igaz anyaszentegyháznak tagjai, a kik velünk egy hitet vallanak. De még a haza földjére néve is vannak kötelességeink; hogy t. i. szorgalmas és kitartó munkásság által anyagi jólétnek is örvendjétek, legyen gondotok arra, hogy atyáitok, öröksége ne kerüljön idegen kézre, mert az ország addig lesz a miénk, míg azt a magyarok bírják; megszűnik az a miénk lenni, ha nagy részét mások bírják; ezt követeli a kegyelet őseitek iránt és a szeretet gyermekeitek iránt. Munkásságtok legyen a haza földjének szentelve s azért ne hagyjátok el a hazai tüzhelyt, ne vándoroljatok ki más országba, ahol ti idegenek vagytok; ne feledjétek a költő intő és lelkesítő szavát: „Hazádnak rendületlenül légy hive, óh magyar, . . . a nagy világon ehivál nincsen számodra hely; itt élned, itt halnod kell.“ E földet hitbuzgó őseink nehéz csatáikban vérokkal szentelték meg, kitartó munkálásában pedig verejtékökkel

öntözik; legyen azért a haza földje szent és tiszteltetelmű, melyet ilyenén tettek a mi szent királyaink, vitéz és jámbor őseink. Tartások meg a mi Urunk Istenünk minden parancsait, hogy a jó földet bírjátok és azt fiaitoknak hagyjátok utánaok mindörökké.

A rendtagokhoz intézett pásztorlevél tekintet a szent Benedek-rend multjára, s a betöltött feladatokra: a keresztény civilizáció terjesztésére, a haza megvédelmezésére, a nemzet szellemi életében való részvételre, s az ifjúság oktatására.

A befejező rész így hangzik:
Praedicate et Docate! E szavak foglalják magukban második rendbeli kötelemünket: hirdetni a hit igazságait, terjeszteni a tudás ismereteit. Nem kell előttetek, Krisztusban kedves Testvéreim, méltatnom a hit szükségességét. Utódaivagyonunk azoknak, kiknek mondatott: "Tanítsatok minden népeket"! Korunk sokféle válságai, ezer bajai és szenvedései, a politikaiak, társadalmiak, családiak és egyéniek egyaránt, azon mértékben fognak enyhülni vagy súlyosodni, a mely mértékben a vallásosság a társadalomban és családban ismét elfoglalja az megillető helyét, vagy onnan még jobban kiszorul.

De nem kell méltatnom előttetek a tudásnak és ismereteknek fontosságát sem. Az igaz tudomány elősegíti az emberiségnek minden téren való haladását, fölemeli a földi élet színvonalát, szebbé, tükéletesebbé, eszményibbé teszi e siralom völgyében való tartózkodást, és közelebb visz bennünket Istenhez, a mi vég-célunkhoz. Ime a "Praedicate et Docate" jel-szavak szalják meg kötelezéseinket az egyház és haza iránt!

Nem csekély szolgálatokat tettek elődeink az emberiségnek a népvándorlás századaiban; nem jelentéktelenekek saját nemzetünknek a szent kereszt és a civilizáció meghonosítása által. De nem kevésbé fontos szolgálatokat tehetünk ma nap is, meg a jövőben is nemzetünknek és egyházunknak, kötelezéseink hű teljesítése által.

E fogadalomtételel és ennek hűséges megtartásával róhatjuk le legjobban köteles hálánkat apostoli királyaink nagylelkűsége s nemzetünk bizalma, jóindulata iránt; ezzel ilhetjük meg legméltóbban hazánk ezeréves fennállásának magasztos ünnepét, Isten szent áldását esdve le az ősis hazánkra, magyar nemzetünkre, apostoli királyunkra!

A néppárt Csongrádon.

A most mult vasárnap megmutatta, hogy a néppárt eszméi az Alföld szívében is erős gyökeret vertek. Zichy Nándor gróf megjelent Csongrádon, s az általa kitűzött zászló mellé a környék négy vármegyéjének választó polgársága sietett csatlakozni.

Meg van czáfolva a liberálisok ama hazugsága, hogy a néppárt csak a nemzetiségi vidékeken talál talajra. Nagykanizsa után Csongrád lelkes, hithű népe mutatta meg, hogy örömmel hallja és követi az igazság igéit. Hiába kísérelték meg a kormány bérenczei az ellentüntetést, az összezsugorodott száználmas kapálózással, míg ellenben a néppárt gyűlése óriási lelkesedés mellett ment végbe.

Zichy Nándor grófnak kívül jelen voltak Molnár János apát, dr. Bakonyi Elek ügyvéd, és Kálmán Károly sóskuti plebános, a lángszavú népszónok.

A pályavardon zászlók alatt fogadta a nép őket. Hegyi Antal plebános üdvözlő beszéde után vonultak a templom-térre, hol a szónoki emelvény föl volt állítva.

Az első szónok Zichy Nándor gróf volt, ki óriási hatás mellett fejtegette a vallás és a hit pótolhatatlanságát, s a hitet sértő törvények revízióját. "Békét, reményt, szeretetet és igazságot akarunk" — mondá tapsok közt.

"Akarjuk ezt nemcsak magunknak, hanem hazánknak; követeljük gyermekeinknek és utódainknak, még pedig nem hiúságból, nem haszonlesésből, de keresztény-katholikus kötelességteljesítésből."

Molnár János apát a mai politikai helyzetről tartott határozó beszédét, s azon okokról, a melyek a nép bajait előidézték.

Bakonyi Elek ügyvéd a liberális-mus bűneit ismertette a kisiparosok és kisbirtokosokkal szemben s határozati javaslatot terjesztett elő, mely egybevág dr. Major Ferencz nagykanizsai indítványával.

Ezután Csapó János csongrádi káplán szavalt egy szép és lelkesítő költeményt, majd Kálmán Károly sóskuti plebános ragadta el a népet magasszárnyalású és hitbuzgalomtól izzó beszédével.

Végül Zichy figyelmeztette a népet, hogy ne fogadjon el szavazatazt se pénz, se bort, se kormány kedvezést. — A népgyűlés hatása oly nagy, hogy a liberális-párt konsternálva van.

A millenium a kath. népiskolában.

Dr. Steiner Filől megvédőpüspökünk a kath. népiskolákban tartandó iskolai-ünnepségek tárgyában a következő tervezetet dolgozta ki és küldte szét.

1-ször: Egyházmegyém összes kath. iskoláiban folyó évi május hó 17-én, vasárnap, háláadó isteni tisztelettel egybekötött, a plebánosok és tanítók által vezetendő milleniumi iskolai ünnepségek tartandók. Kívánatos, hogy az isteni tisztelet oly időpontra tüzessék ki, hogy a következő pontokban jelzett ünnepélyességre elégséges idő maradjon. A mely főkegyházban e napon szent-misét tartatik, ott a gyermekek a főkegyház templomában és iskolájában végezhetik ez ünnepélyt. A mely főkegyházban külön iskola van, de templom nincs, annak lakói az ünnepélyes plebániai istentiszteleten amugy is résztvenni tartozván, a gyermekek a templomi szent ünnepélyen vegyenek részt, de az ünnepélynek többi része ugyanazon nap délutánján tartható meg saját iskolájukban.

2-ször: Az ünnepély, ha az idő engedi, az iskola udvarán, különben pedig a tanteremben a plebános, tanítók, mindkét nembeli összes tankötelesek, (beleértve az ismétlődést is) az iskolázási tagok, a közönségi előjárók és a szülők jelenlétében tartandó meg; kik ezen alkalomra a tanítók, esetleg a gyermekek által, lehetőleg azonban a szószelekről, a plebános urak által előre meghívandók.

3-ször: Ezen alkalomra az iskola és tanterem belsőleg úgy, mint külsőleg megfelelő módon, nemzeti zászlókkal, zöld galayakkal, virágokkal stb. lehetőleg feldíszítessék.

4-ször: A gyermekek ezen alkalomra lehetőleg ünnepiesen öltözködjének.

5-ször: A meghatározott ünnepély napján a gyermekek az iskolába gyülekeznek s onnét sorakozva, a szent kereszt elővitale mellett a bold. Szent Szűz zászlója alatt, a mely alatt annyszor indultak kath. őseink a csatába a haza védelmére, vonulnak a templomba a "Te Deum"-mal összekötött sz. misére.

6-ször: A háláadó isteni-tisztelet alatt Urfelmutatás előtt "Im arozunkra borulunk", Urfelmutatás után az "Imádunk szent Ostyát" két első versszakát, Agnus Dei után pedig a "Nyujtsd ki a menyből" vagy pedig "Te vagy földi éltünk vezérszék" kezdetű éneket zengjék a gyermekek.

7-ször: Az isteni tisztelet után a gyermekek a szent kereszt elővitale mellett a bold. Szent Szűz lobogója alatt szép rendben ismét visszamennek az iskolába, hol a meghívott közönség és szülők előtt a plebános vagy tanító, tekintettel a gyermekek korára, rövid felolvasást, vagy a mi még megfelelőbb, előadást tart, történelmi visszapillantást vetván az elmúlt 1000 évre, az idemellékelt tervezet nyomán.

8-ször: Ezt követi a gyermekek által itt ciszámlált hazafiás és történelmi tárgygyal bíró költemények; azonban csak olyanok legyenek, miket a gyermek kedélye átérzeni tud, s

mik a gyermekek a haza iránt tartozó szeretetet és lelkesedést fölébresztelni képesek pl.: "Hunyady Czuczortól, "Szent László" Rosti Kálmántól, "Arpád a honalapító" Garay Jánostól, "Arpád sirja" Vörösmartytól, "Botond és bárdja", "Mátyás király Gömörben" Garaytól, "Szent István" Földváry Istvántól és más alkalmi hazafiás buzdító költemények.

9-ször: Az ünnepély záródását képezze Vörösmarty "Szózat"-nak elénekése. Hogy a gyermekek az ünnepélyre ilhetséggel gondoljanak vissza és annak emlékét szíveikbe megörökíthessék; az iskola egyik legjobb tanulója a következő lelkesítő rövid beszédet mondja el:

"Kedves Társak!

Midőn a végtelenség jóságú és bölcsességű Isten kegyelméből nekünk, mint gyermekeknek megadott azon ritka jótémény, hogy apánk által vérel szerzett hazánk ezeréves fennállásának emlékművét megülhettük; — tegyünk ma ünnepélyes ígértelet és erős fogadást, hogy katolikus szent hitünkben rendíthetetlen fogunk ragaszkodni, apostoli királyunknak hű alattvalói leszünk, édes hazánkat szeretni fogjuk és annak hű fiait, hasznos polgárai leszünk; hogy egész életünkben mindig az édes haza felvirágztatására fogunk buzgó katolikus életünkkel, fáradozhatlan szorgalommal törekedni, s ha kell, életünket, vérünket fogjuk föláldozni érte. Végül kérjük a nemzetek Istenét, hogy áldja meg apostoli királyunkat, áldja meg édes hazánkat, védelmezze közülük, belső veszedelmektől, tartsa meg és tegye nagygyá, dicsővé a jövő ezerévben."

10-ször: Ezután a plebános felhívja a jelenlevőket, tüzetesen pedig a gyermekeket, hogy összetéve kezeiket, emeljék fel Istenhez szíveiket s vele együtt hangosan utamonadják az ő nevükben és helyettük általa elmondandó következő imát:

"Nagy Isten, im eléd járul egyszülött Fiad Jézus Krisztus által megváltott magyar gyermekeid hálás serege, hogy halál rebegjen mindazon jótéményekért, melyekkel a magyar nemzet ezeréves multjában oly sokszor részesítettet atyánkat, anyánkat.

Fo: add ártatlan szíveink azon erős fogadást, hogy mi ép úgy, mint szent hitünkért harcoló dicő elődeink, hű gyermekei leszünk a katolikus anyaszentegyháznak és a magyar hazának egyaránt; de kérve kérünk Téged, népek hatalmas Istene, áldd meg országunkat, mi magyar hazánkat, vezéreljed jóra a mi királyunkat; áldd meg minden ellenségünket, a kik üldöznek bennünket. Hallgasd meg szent István és szent László apostoli szent királyaink, szent Imre hercege szolgáid és szent Margit és Erzsébet magyar királyi vérből származó szolgálóidnak értünk csőd imáit, add, hogy kövessük ragyogó példájukat. Mennynek királyneje, Magyarország nagyszonya, Boldogságos Szűz Mária, könyörögj érettünk. Amen."

11-ször: A nem magyar ajku népiskolákban szintén betartandó a milleniumi iskolai ünnepségek itt közölt tervezete; de a történelmi előadás, a szavalmányok, a gyermekek társaihoz intézett rövid beszéde és a végű ima, az iskolában divó népnyelven adatként elő. Óhajtandó, hogy szavalmányul csak katolikus vallásérkölosök, de egyuttal hazafiás irányú szellemű költemények használtassanak, ha más-ként nem, a közlötök jól sikerült fordítása vehető igénybe. Hasonlóan az iskola nyelvére lesznek szabatosan átfordítandók a fennemlített darabok is, t. i.: az értekezés, a végű ima stb., hogy az ünnepély egy a magyar, mint a nem magyar ajku iskolákban együttetűl és egyformán legyen.

12-ször: Óhajtandó, hogy ezen ünnepélyes alkalomra dicsőségesen uralkodó szent atyánk XIII. Leó és apostoli királyunk I. Ferencz József arczképei beszereztessenek és feldíszíttessenek.

13-ször: Óhajtandó, hogy ott, a hol lehet, ezen alkalomkor a gyermekek között katolikus vallásérkölosök és hazafiás könyvecskék osztogattassanak. Ezen könyvecskék nagy választékban kaphatók és beszerezhetőek a Szent-István-társulatnál.

Felhívom a t. lelkes urakat, mint az iskolaszékek előkeit, hogy a vallás- és közokt. ministeriumnak folyó évi márczius hó 22-éről hoztam intézést megkeresésének megfelelőleg az iskola udvarán, előtt, vagy más alkalmas helyen néhány hárs, szil, tölgy, vagy egyéb századokig élő fát ültetessenek a millenium emlékére, s ennek megtörténtéről vagy a tervb-

vett ültetésekről, az elültetett fák nemének és számának, valamint az ültetés helyének megjelölésével, hoztam május hó 20-ig, a magas Minisztériumhoz intézendő fölterjesztés czéljából jelentést tegyenek.

Felhívom továbbá a t. lelkes urakat, mint az iskolaszékek elnökeit, hogy a millenáris kath. iskolai ünnepek megtartása iránt mielőbb intézkedni, a tanító urakat ezirányban mindenben támogatni és oda törekedni sziveskedjenek, hogy az iskolai millenáris ünnepek minél ünnepélyesebben tartassanak meg.

A lapszerkesztés titkaiból.

Önöknek mélyen tisztelt olvasók, bizonyára halvány sejtelmük nincs róla, hogy micsoda óriási különbség van a lapok téli, nyári, tavaszi és őszi megszerkesztése közt. Télen meg öszel rengeteg az anyag, tavaszal és nyáron alig van miről írni; télen jövedélvel és vígan dolgozik mindenki, nyáron pedig kegyetlen módon vágódik az ember el az irászat mellől s így történik meg az, hogy télen felre dobált cikkeket napvilágot és pedig forró napvilágot látnak nyáron. Sőt így történik meg az is, hogy aktualitások szát tárcsacskák lehetőleg inaktívák időben kerülnék elő, a mikor is a nyár okozta könnyelműség folytán olvasatlanul mennek a nyomdába, s csak a korrektúránál borzadunk el, mikor a kiszedett dolgot, ha török, ha szakad aktualissá kell tenni, mielőtt az a lapra kerül.

A nyári szerkesztés szomorú áldozata lett alul nem írtnak egy örökbecsű cikke is. Egy remek szép, téli tárcza, mely csak úgy hemzsegett a téli leírások bájaitól. Azonban vesztére nem volt téli czíme.

Mindössze egy leánynevét volt a czím. Ismert írói szerényeségem a keresetlen c:imben is megnyilatkozott.

Fagyos, zuzmarás nap volt, mikor szerényen bekopogtattam egy redakcióba s ott a szerkesztőnek átadtam első téli termésemet.

A szerkesztők ugyezvezt jóakaratu és biztató mosolyával fogadtak:

— Csak hagyja itt fiatal ember. Majd elolvasom!

— Ha jöhete hamarosan

— Hamarosan? Majd meglátjuk! Sok ugyan a tárczánk, de ha ez jó, tért nyitunk önnek.

Örömtől dobogó szívvel hagytam át a kéziratot és a redakcióit. Biztos voltam, hogy a tér megnyitlik számomra. Mert, hogy a tárczám jó, abban egy pillanattig sem kételkedtem.

De fájdalom, az a tér sokáig nem nyílt meg. Az én szegény „Lillám“ valószággal téli álmot aludott a szerkesztői asztalírók mélyeségek mély fenekén. Eljött a tavasz is, minden fölbreedt, csak Lilla aludt tovább. Bekészöntött aután a nyár, az aszfalt is puhulni kezdett, csak a szerkesztő szive maradt kemény szegény Lilla halgatag esengésével sz:mben. Különben azt nem is bánam már, hogy nyáron nem közlik, mert elégre mégis csak nagyok sok fagy és hó volt bennse s a legugyobb gondot és figyelmet a zuzmarás december egy kegyetlen napjának életb: leírására szenteltem. Ama szörnyű napra, amikor Lilla családót szíve hazajón a hájból és elkeiserdeve öngyilkosságra szájára magát. Felhívulve, áttizadva, vékony selyem cipőben kison a szobából és lemegy a hóval borított kertbe, a fehér koronás fái alá:

— „Fehér nyakát, pompás vállát belepip a hócsillogok, a decemberi reggel sejtelmek halványaságából zöld költősséggel mered elő a nap véres szemze s leány mint valami északsarki miszticizáló költőtengerébe mártott halvány arcuz ábránd, ugy ödög a hideg tél hóvirágos kertjében . . . stb.“

Szóval, remekül volt megírva!

Csak hadt aludja át a nyarat is — gondoltam magamban — majd föltámad tére. Mert elhatároztam, hogy az első téli napon a nyakára megyek a szerkesztőnek és brachiummal követelem, hogy olvassa el.

És ime, mi történik?

Egy napon, körülbelül 32 fokos melegben, megjelenik az én Lillám.

Reszkette vettem a kezembe a lapot. Hogy érezheti magát szegény didergő kis lány ebben a kutyá melegben? És? Majd megütött a guta, mikor láttam, hogy a kisaszony épséggel nem didereg.

Az én legszebb téli helyeim vad vandalizmussal ki voltak korrigálva:

. . . Nyár volt. Emésztő tüzzel perzelt a nap. S a lány a tikkasztó hőség mellett ugy érezte, mintha a nap lángjánál is jobban égne lelkében a fájdalom tüze. Ment, ment a víz felé. A hús parttól a csobogó hullámok nyájasan integettek feléje. . . .

A többi elképzelhetik önk.

Mindössze egy vizgatalósom maradt. A honorárium. Eblyett azonban a következő levelet kaptam honoráriumot kérő hordáróm után:

— „Az ördög vigye el önt megfagyán készülő kisaszonyával együtt. Leadtuk zedésbe olvasatlanul, meg se gondolván, hogy valaki júliusban megfagyászt valakit. Csak kefelvonásban vetük észre az ön örökségeit. Két munkatársunk dolgozott rajta éjjelig, míg ugy ahogy szísonszérűvé tette. Szégyelje magát ahelyett, hogy honoráriumot kérne. Még az öngyilkossági mód megválasztásában sem tud aktualis lenni! Fúj!“

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, ápril 28. (Saját tud. táv.) A képviselőház ma délelőtt 10 órakor ülést tartott, melyen a költségvetés 3-ik felolvasásában is előfogatott.

Napirend előtt felszólt Mészlény Lajos, beszédét azzal kezdvén: „Ma kezdődnek tulajdonképen az ünnepek, mert megérkezett a király.“ (Zugó éljenzés.) Ezután elismeréssel nyilatkozott br. Prónay Dezsőnek a főrendiházban tartott hazafias beszédéről, s kérdést intézett a kormányhoz, hogy a király mért csak a külső ünnepegekben vesz részt, s miért nem jelenik meg az országgyűlés közös ülésén?

Bánffy Dezső báró azonnal válaszolt és azzal iparkodott Mészlényt letorkolni, hogy felszólalása nem illik ehhez a naphoz. Egyben pedig ismételte, hogy a király a kormány előterjesztése szerint vesz részt az ünnepegekben.

Mészlény Lajos elismeri, hogy felszólalása nem illik az ünnepek keretébe, de a kormány viselkedése sem. A király inkább a kormányra neheztelhet. A választ nem veszi tudomásul.

A többség azonban Bánffy feletét tudomásul vette.

A főrendiház délelőtt 11 órakor tartott ülésén több viczinális vasutról szóló törvényjavaslat s a honalapítási emlékek költségeire vonatkozó törvényjavaslat került tárgyalásra.

Megelőzőleg Szilávy elnök melegen emlékezett meg az elhunyt Gervay Mihály főrendiházi tagról. A ház jegyzőkönyvbe vette részvétét.

Zichy Nándor gróf a milleniumi emlékekre vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadja, de nem hajlandó a 4 állami interkonfessionális iskola költségeihez járulni.

Szilávy elnök felvilágosítja szónokot, hogy a felállítás már meg van szavazva, most csak a költségekről van szó.

Zichy Nándor módosítást nyújtott be, de a többség mellőzte.

A király Budapesten.

Budapest, ápril 28. (Saját tud. táv.) Ö felsége a király ma reggel 5 órakor érkezett meg Bécsből. A nyugoti pályaudvaron, ámbár hivatalos fogadtatás nem volt, megjelentek az összes miniszterek, Kammermayer Károly polgármester, Rudnay Béla főkapitány, dr. Schmieid min. tan., kiállításigazgató, dr. Sélley Sándor államrendőrségi főnök stb. Ö felsége kíséretében voltak: Lichtenstein herceg fődvarmester, Paar és Bolfrass hadsegédek, Pálffy gróf testőrkaptány, Pápay kabinet-főnök és a szárnysegédek.

A király a jelenvoltakkal kezét fogott és pár szót intézett hozzájuk. Leghuzamosabban Kammermayer polgármesterrel társalgott, kitől megkérdezte, hogy hol van Ráth Károly főpolgármester, mire azt a választ nyerte, hogy Triesztben, a „Budapest“ hajó vízrebocsátásánál.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter arra kérte ö felségét, hogy tekintse meg a pályaudvaron levő új udvari vonatot. A király eleget tett a kéreésnek s a vonat megtekintése után kíséretével együtt a budai várpalotába hajtatott.

Emil, te csalsz!

Budapest, ápril 28. (Saját tud. távirata.) Az Olyasd című lap ezzel a czímmel dr. Kosztka Emilre vonatkozó cikket közölt Hollósy Géza hirlapiról tollából. Dr. Kosztka provokáltatta Hollósyt, mivel ma délelőtt a honvéd-huszárt ezred laktanyájában megverekedett. A felek egyszer löttek, de egyikőjük sem sérült meg. A föltételek szerint kardpárbajnak kellett volna következnie, de a segédek intervenciójára ez elmaradt, s a felek kibékültek. Kosztka segédei voltak: Hoffmann százados és Vojnics Oszkár, Hollósyé: Lukács Gyula képviselő és Dienes Márton hirlapiró.

Olvasóinkhoz.

A „Fejermegyei Napló“ május hó 1-én új előfizetést nyit. Felhasználjuk az alkalmat, hogy elbarátainkat, nevezetesen a néppártiak híveit, újra felkérjük lapunk támogatására és minél szélesebb körben való terjesztésére.

Lapunk a becsületes politikát, az elvek harczát tüzte zászlajára, a mely harcban csak az igazság és a tisztesség vesztéi tollunkat. A sum cuique eloen állva, nem bántunk senkit sem vallásért, sem a mienktől eltérő politikai meggyőződésért; de igen is, félelem és minden mellékétkint nélkül ostorozzuk a korrupciót, különösen a politikában, a mely hazánk ezredes alapját, vérrel szerzett alkotmányunkat, lelkiismereti és állampolgári szabadságunkat veszélyezteti.

Kérjük elbarátainkat, különösen katolikus híveleinket, hogy csak oly lapokra adják szélüket, a melyek katolikus meggyőződésüket tisztelik. Ne támogassák a színtelen, szabadkíműves zsidó sajtót, mely a keresztények pénzén meghívva, utonútfélén pellengérré állítja hitünket és arculverti katolikus híveleinket.

Hátralekos előfizetőinket pedig felkérjük az előfizetési díjak beküldésére, hogy a lap expediciójára fenakadást ne szenvedjen.

Az előfizetési árak lapunk holtokan olvashatók; megjegyezzük azonban, hogy egy hónapra szülő előfizetéseket is elfogadunk és hogy lapunkra minden naptól kezdve lehet előfizetni. Előfizetési ár egy hónapra 45 kr.

Városi és vidéki hírek.

— József főherceg és családja, mint közvetlen forrásból értesülünk, rövid idő múlva itthon lesznek. József főherceg Finnéből Alcsuthra megy, József Ágost főherceg pedig már meg is érkezett Brünnből Budapestre. — Hogy a főhercegek mennyire érdeklődnek a hazai és főként a fejermegyei ügyek iránt, mutatja az is, hogy valahányszor tartózkodási helyüket változtatják, az udvarmestri hivatal mindig táviratilag intézkedik a „Fejermegyei Napló“ expediciójára iránt, a melynek ugy József főherceg, mint fenséges fia kezdetűl fogva előfizetői.

— Az egyházakról. A cseplésgizeti esperesi kerület rom. kath. papsága és tanítói f. hó 20-án végeztek húsvétí átátosságának a tőköli plebánia templomban főt. P. Flodung S. J. vezetése mellett. Ez alkalommal mintegy 27 pap, tanító és tanítóhoz tett eleget bugó áhíttal az anyaszentegyház negyedik parancsának és hallgatta figyelemmel a szeretet lelki vezetőnek a papság részére latin — a tanítóság részére magyar nyelven tartott szívehz szóló tanító és buzdító lelkes szavait. — A polgárdi esperesi kerület papsága és tanítói szintén e napokban, ápril 23-án tartották meg a húsvétí lelki gyakorlatot Nagy-Lágon. A lelki gyakorlatot itt is P. Flodung Jézustársasági atya végezte, ki gyóntatás előtt beszédet tartott a tanítóknak. A lelki gyakorlat végeztével, ugy a papságot, mint a tanítókat idős. gróf Zichy N. János megvendégelte.

— Megyéspüspökünk körlevele. Dr. Steiner Filöp megyéspüspök most adta ki IV. számú körlevelét, melyben a milleniumnak egyes egyházakban — (kinem véve szerzetesek egyházait sem) — történendő megünneplését a következőképp rendeli el: Május 10-én az összes megyebeli templomban Te Deum-mal egybekötött ünnepélyes szent mise tartassék, melynek végeztével B. Szűz Mária Magyarország Nagyaszonnyának és Szent István tiszteletére egy Miatyánk és egy Üdvözölgy mondassék el a néppel együtt, végén hozzá adva az imát: „Boldogságos Szűz Mária, Magyarország Nagyaszonnya, Szent István királyunk, könyöröggetek értetünk!“ Szent mise után milleniumi szt. beszéd tartassék. Elrendeli továbbá, hogy széksejérvén a mise alatt szent István koponya ereklyéje kitéssék és végül, hogy ezen ünnepélyre az összes hivatalos testületek, polgári és katonai hatóságok meghivassanak.

— **Elölépítés.** Helybeli katonai körökben örvendetes meglepetést keltett orsovai L a h n e r Győző honvéd-ezredesnek vezérőrnagygyá történő előléptetése. A közszeretben álló törzsiszténél kedden délután számosan voltak gratulálni, s a vadászok zenekara az esti órákban szerénnyel lepte meg.

— **A fejevár-bicskei vicinális vasút** ügye a helyi vonatokhoz hasonló gyorsasággal halad előre. A vállalat az építés költségeit kilométerenként 47.460 forintban irányozta elő, melylyel szemben a minisztérium csak 35.866 forintot állapított meg. Az érdekeltség 41.000 forintot hajlandó elfogadni. Ujjabban Felcsuth, Boglár, Alcsuth, Acsa és Lovasberény szavaztak meg összesen 140.000 forint törzsszerények átvételére. Ez időszerint még fadészetlen 133.800 forint. Az érdekeltnek nevében C z i r á k y Artal gróf megkereste városunkat, határozta meg, hogy mily összeggel hajlandó a vasut létesítéséhez járulni.

— **Májusi litániák.** Holnap délután lesz az első májusi litánia a szent-ferenczrendiek templomában. Valamint a többi litánia ugy ez is délután 6 órakor kezdődik szent beszéddel, melyet dr. S t e i n e r Fülöp megyéspüspök fog tartani. A többi napokon pedig felváltva a szent-ferenczrendiek és világi papok tartják.

— **Kinevezés.** F a l v a i Istvánt a főispán kinevezte a megyeházhoz árvapénztári segédkönyvelővé.

— **Felolvasás.** A szt. Lászlóról nevezett tóvárosi fiók kath. kör f. hó 26-án felolvasással egybekötött társas összejövetelt rendezett. A nagy számban össze jött hallgatóság, férfiak és nők, mindvégig élénk figyelemmel kísérték L á t i c s György s. lelkes hazafias és vallásos szellemű felolvasását s végül lelkesen megélnézték.

— **A Fejevály-Huberth afférnak,** melyet annak idején részletesen ismertettünk, hír szerint oly folytatása lesz, mely még gyűlöletesebb színben tünteti föl a boszúálló természetű honvédelmi minisztert. Hubert Andor nyugalmazott tábornok ellen ugyanis azért a tényért, hogy Fejevály báró honvédelmi minisztert provokáltatta, megindították a becsületügyi eljárást. Ennek az következménye lehet, hogy Huberth Andort megfosztják tábornoki rangjától, melyet több vitézséggel és férfias becsülettel szerzett, mint Fejevályi a magáét.

— **Rendjel adomány.** H o l f e l d Henrik eszékvári erdőmesternek Reuss német uralkodó herceg a III. osztályú érdemkeresztet adományozta, melynek viselését a király is megengedte.

— **A rendőrség ügyelmébe.** Pár nap óta a kora éjjeli órákban, a mikor még szolid családapák és anyák is járnak az utcákon, lassu döcögéssel gyanus kocsikat látnak végigvonulni a városban. De ha nem látnak is, meg kell érezniük, mert szagos lesz az utca, merre elvonnak. Hiába veszik elő a parfümös zsebkecskéket, a kocsikon levő hordók tartalma oly penétáns szagot terjeszt, hogy szédülés fogja el az embert Ezen segíteni kell. Ha már hiányzik városunkban: csatornázás, s a tözeget kiozetteket behozni nem akarják: intézkedjék a rendőrség, hogy az áruyékcsékek tartalma csak kellő dezinficiálás után és légmentesen zárható hordókban szállíttassék el a házakból, ne estí 10 órakor, hanem az éjféli utáni órákban.

— **A természet komédiája.** Dunaföldváron a Józsefnapi vásárt elmosta az eső. A községnek egy kis bolygófogyasztás árán sikerült ápril 26. és 27-iki határidővel pótvásárt kieszközölni. Most azonban a szent-Györgynapi egész napos esőzés után 25-ikére jó erős dérral dél felé elkezdett havazni, oly erővel, hogy pár óra múlva jó vastag hólepel borította a földet. Ha a folyton tartó hideg kissé alább nem hagy, ugylátszik nemcsak a kinos pótvásárt elfagyaszthatja, de a gyönyörűen neki indult tavaszi gyümölcs virágzását is tönkre teszi.

— **Halál a kerekék alatt.** Beyer Márton tétényi lakos Sósuttra ment kocsiával a bányából követ hozni. Hazafelé jövet a kocsirol

leesett s a követ terhelt szekér rajta keresztül-menvén rögtön halálát okozta.

— **A fejevályi cigányvájda felelősége.** A híres L a k á t o s Gyuri fejevályi cigányvájda felelősége, R a f a e l Anna a napokban szerencsétlenül Gy ő r városát látogatásával. Betért egy boltba vásárolni, hol kitért rajta a cigány-szeretlet más jószágá iránt. Egy vég patyolat-vásznat akart százárcu szoknyájában eltüntetni, hanem rajtavesztett, elcsipték s most a börtönből sóhajtoz a vajda után, a ki szintén a győri törvényszéki fogházban hűsöl.

— **Gyanús tüzesetek.** Dunaföldváron, mint leveleznők írja, különösen ősszel és kora tavasszal, rendes dolog a gyakori tüzeset; de az idén, a vallástalanra lelt pórnépnel már mutatkozik a recepiált honfoglalók élelmessége, a mennyibeli csupa spekulációból is napirenden lesznek az oly gyanús tüzek, mint a mi-lyenek pár hét óta előfordulnak egy nap két helyen is. Nagyobb baj még nem támadt, de azért a hatóság jóltenné, ha szigorú vizsgálá-
tot indítaná.

— **A Székesfejevályi Kerék-pár-Egy-
let** szervező bizottsága külön megívó helyett ezen uton hívja meg az amatőr kerékpárosokat a folyó hó 30-án, esütörtökön délután 6 órakor tartandó alakuló gyűlésre a Molnár-kávéház külön helyiségében.

— **Dal a zsidókról.** A „Herko Péter“ című jól szerkesztett élelzap februári számában Dal a zsidókról cím alatt egy versc hozott, a mely többek közt így hangzik:

Ki esel a boltban, ki a bankár,
Kit elküri valaban kar?
Csak a zsidó, hej a zsidó!

Ki tölt mérget honfi sebbe,
Tart minisztert, pártot zsebbe?
Csak a zsidó, hej a zsidó!

Ezt a verset G á s p á r Imre fővárosi hírlap-
író írta: az utolsó stórfát azonban M a r k o s
Gyula hitoktató, a nevezett lap szerkesztője
csatolta hozzá, ílyképen:

Kit üssön meg hát a nyila,
Mert talokadnak annyira?
Csak a zsidót, minden zsidót!

A kir. ügyesség, mely eltúrte a Goldstein
Számí napárt, s a többi keresztényellenes
szennyíratot, e vers miatt sajtóbírósnak élé hur-
czolta ugy Gáspárt, mint Markost. A tárgyalás
hétfőn volt, s az ügyesség csufos kudarcával
végződött, a mennyiben az esküdtszék mindkét
vádlottat egyhangulag nem vétke-
s e k m o n d o t t a k i.

— **Milleniumi utazás.** Egész nagy Ma-
gyarország példájára a dunaföldváriak is ele-
get kívánnak tenni honfi kételességüknek az
ezredévi jubileummal szemben. Mint tudósítónk
jelenti, a nép lelkesedéséből e télen megalakult
Kath. Olvasókör tagjai közgyűlési határozattal
kímondták, hogy a szent István napi ünnepé-
lyen nagy számu küldöttség által fognak részt-
venni. A kör mintegy 20 kiküldött mellett
még legalább háromszor annyi önkéntes csat-
lakozó által képviselteti magát a katolikus
jellegű szertartásokon és az utána tervezett
nagyserű országos néppárti gyűlésen a
vérmézőn.

— **Tauglich!** Az esztendő három napján,
virágfakadás ideje táján, keserv-szülte jóked-
vől hangosak az utcák szertesztét. A király
jövendő katonái fojtják italba a bánatukat. A
melyiket bevettek a két mundaiba, az azért
ordít, hogy felejtessen, a melyik nem ütötte meg
a mértéket, az pedig örömben. Egy garasára
nemzeti pántlikával a kabátjukon és a kalapon
átczahosszat szédölögnek a jövendő örömeitől,
s hogy a nagy nap emlékére fenégek őrítjék az
élvezetek kelyhét, nyolczaásával kapaszkodnak
egy végelgyengülésben szenvedő konflisba, s
addig hordoztatják magukat, míg a kocsi elé
kötött tüdőbeteg Tókió, minden szimulást
kizárólág végig nem nyulik a kövezeten. Az
idei sorozásra igen kevés volt a „tauglich“, s
így az utcákon lödörgő felpántlikázott és be-
pálinkázott alakok nem mindegyikének volt jo-
gos az orditozása. A legények „elejébből“ mind-

össze 128 vált be, előállítottát pedig 574
legény. Maradt tehát itthon még elegendő, nem
lehet a falusi hajadonoknak oka panasza.

— **Pályázat tanítói állásra.** A diósdí
kántortanítói állomásra május 19-iki határnap-
pál pályázat nyílt meg. Az összes jövedelem
755 forint, melyben befoglalatik a szabad lakás
és a stóla is. Folyamodványok a ker. esperes-
tanfelügyelőhöz Erdre küldendők. A pályázók
a helyszínén személyesen megjelenni tartoznak.

— **Adófizetők figyelmébe.** A városi
hatóság közhírré teszi, hogy az 1896. évre a
IV. osztályu kereseti adó kivetve és a pénz-
ügyigazgatóság által érvényesítve levén, ezen
adónemről összeállított listrom a városi pénz-
ügyi tanácsosi hivatalban ápril hó 27-ik nap-
jától május hó 4-ik napjáig közszemlére kitevé
lesz, hol az mindenki által betekinthező. A fel-
szólamlások a helybeli pénzügyigazgatóságnál
írásban adandók be. Az I. II.-ik osztályu ke-
reseti adókról összeállított listrom ugyanazon
határidő alatt a városi számvevői
hivatalban tekinthező meg.

— **Uj személyvonatok.** A szegszárdiakat
kellemesen érinti az a hír, hogy május 1-től
kezdve a szegszárd-sárbogárdi vonalon személy-
vonatok fognak közlekedni; csatlakozással a
budapesti gyorsvonatokhoz. Ezentúl tehát az
utat négy és fél óra alatt lehet megtenni
Szegszárdról Budapestre és viszont.

— **Körözések.** A budapesti kir. törvény-
szék lopás büntetési miatt V ö r ö s Imre nagy-
hantosi születési ismeretlen tartózkodásu nap-
számot országosan körözi. — A sárbogárdi
kir. járásbírósnak sikkasztás és lopás vétségé-
ért H a n Gyula sáregresi születésű ügynö-
köt szintén körözi.

Irodalom és Művészet.

Milleniumi himnusz jelent most meg
nyomatásban L a n g e r Viktor, a budapest
lipótvárosi bazilika karnagyától és jónévű ze-
neszerzőtől, ki egyuttal szerkesztője „A kath.
egyházi zeneközlöny“ című hetilapnak. A
szerzemény igen nagy zenei értékkel bír s a
szerző kiváló ügyességére vall, mert dallama
megnyerő és lelkesítő; Langer hazafias szel-
lemtelő áthatva s nem mindennapi tehetségét és
sok gondot fordítva rá, teremté e sikerült al-
kalmi művet, mely különösen alkalmas arra,
és megérdemi, hogy Magyarország ezeréves
fenállásának jubileumán az ünnepség emelése
céljából dalárdák által minél több helyütt
előadassék. A himnusz ugy egyes hangra, van
írva orgonakiséret mellett, valamint különösen
férfikarra is alkalmazva és ára csak 80 kr. Az
egyes szövegek szöveggel 5 kr. 100 példány
3 forint 50 kr. Kutscheira József bpest lipótvárosi
kaplán írta hozzá a szöveget.

Milleniumi kiadványok az ifjúság
számára. A Szt.-István-Társulat a millenium
alkalmából három ifjúsági iratot adott ki, me-
lyek tartalmuknak és díszes kiállításuknál fogva
nagyon alkalmasak arra, hogy a közép- és
elemi-iskolákban ugy a rendezendő milleniumi
ünnepeken, mint egyéb alkalmakkor aján-
dékba adják. A könyvek a következők: A ma-
gyar történet száradai, írta: dr. L ö r i n c z
Gyula. — Irodalmunk a milleniumig, P i n t é r
Kálmántól. — Milleniumi emlékkönyv, a mely
különbféle verses és kötetlen beszédei olvasmá-
nyokat tartalmaz. A számos képekkel díszített
könyvek ára esinos vászonkötésben 80–80 kr.
Megrendelhetők a társulatnál Királyi Pál-utca
13. szám.

Általános neveléstan, kath. tanító- és
tanítónő-képző-intézetek számára, írta: H a s z m
Ferenc és A m b e r g e r Márton, Pécsset. —
Ara 2 korona, kötvé 2 korona 60 fillér. A
paedagógiai irodalom nem nagyon sokak által
müvelt tere a fentjelzett műben egy figyelemre
méltó termékkel gazdagodott, mely meleg
pártolásra ajánlanak ugy belső szerkezetét, mint
józan elvei, valamint a tapasztalás által szer-
zett elméleti és gyakorlati ismeretek.

Közgazdaság.

* **Állatkiállítások.** Az ezredéves kiállítás folyamán rendezendő állatkiállítások programjában több változás állott be, mely okból az újonnan megállapított sorrendet alábbiakban közöljük: 1. Első nagy lókiállítás (használati lovak.) Istálló: 1000 lóra, 8 nap. — Május 5—12-ig. (Hátas, hámos, igás, hegyi ló és penny. Elővezetések, kocsiversenyek, lovas mutatványok, díjlovaglás, négyes, kettős és egyes fogatok és jellegzetes népfogatok bemutatása az ország minden részéből, csoportos felvonulások program szerint minden nap. Belépti díj: az első napon 1 frt, a többi napon 50 kr. II. Juhok és hizott szarvasmarhák nagy kiállítása. 5 nap. Május 15—19-ig. Istálló: 1000 szarvasmarha és 2000 juhra. a) Tenyészjuhok; merinók posztó- és fésűgyapjasok. Husjuhok: angol downs-juhok, hosszú gyapjasok és egyéb tenyésztesek. — Hazai fajták: raczkák, czigajak. Egyéb fajták. Keresztetések. b) Hizott szarvasmarha: szeszgyári és gazdasági hizalás. 1. Magyar fajta. 2. Nyugati fajták, tisztavérűek és keresztetések. Kor- és ivarszerinti osztályozás: borjú 6 hónapos korig, üsző, tinó 3 éves korig, ökor 3 évnél idősebb, tehének, bika és bivaly. c) Hizott juhok: merinó-meszticzek, francia és más fésűs juhok, raczkák, czigajak, angol husjuhok és ezek keresztetései. d) Kecskék. Belépti díj: az első három napon 50 kr, a következő napon 30 kr, az utolsó napon 20 krajczár.

* **A győri sertéspiacz.** Győr város erélyesen dolgozik azoknak a nagy terveknek megvalósításán, a melyek a győri sertéspiaczot nemzetközi jelentőségű helyivé akarják emelni. E tervek között első helyen áll, mint legközelebbi teendő, a vágóhid megépítése. A győri sertéspiacz állománya jelenleg több mint 16.000 darab, míg Kőbányán most alig van 10.000 sertés elhelyezve.

* **Mennyit ér a kiállítás?** A kiállítási építkezéseket és tárgyakat több előkelő biztosító társulatnál biztosították tűzkár ellen. A biztosítás értéke a jelenkori fűcsoporthoz 7 millió 500 ezer frt, a történelmi fűcsoporthoz 4 millió 500 ezer frt. Az összes biztosítás értéke tehát 12 millió frt.

* **Pótvásár.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Szakcsón, a február 25-én elmaradt vásár helyett ápril 30-án pótvásár tartassék.

* **Homokon bujtás — döntés helyett.** Régi megrögzött szokás, hogy a hiányok pótlására a szőlőt sokkal jobban szeretik döntés által szaporítani, mint bujtással. Fialat szőlőnél egyáltalában meg nem engedhető a döntés, mert a kész jó tőkét tönkretesszük e művelettel. Homoki szőlőknél — még ha öreg tőkékel van is dolgnak — nem előnyös a döntés a pajorok miatt, melyek a földalatti vesszőket el szokták rúgni s így az egész tőke és munka odavész. A bujtásnál legfőképpen csak azt a csekély munkát kockáztatjuk, a mi a bujtással jár, a termő tőke pedig megmarad

VASUTI ÚJ MENETREND.

— Érvényes 1896. május 1-től. —

Budapestről — Székesfejérvárra.

Gyorsvonat:	ind. 7:00 regg.	—	érk. 8:30 regg.
Postavonat:	" 7:10 "	—	" 9:16 "
Vegyesvonat:	" 2:25 d. u.	—	" 4:27 d. u.
"	" 5:25 d. u.	—	" 7:39 este.
Gyorsvonat:	" 7:45 este	—	" 9:11 "
Postavonat:	" 9:25 "	—	" 11:33 éjjel.

Székesfejérvárról — Budapestre.

Postavonat:	ind. 4:24 regg.	—	érk. 6:29 regg.
"	" 6:15 "	—	" 8:25 d. e.
Gyorsvonat:	" 8:49 d. e.	—	" 10:10 d. e.
Vegyesvonat:	" 2:35 d. u.	—	" 4:32 d. u.
Postavonat:	" 6:08 este	—	" 8:12 este.
Gyorsvonat:	" 8:15 "	—	" 9:40 "

Székesfejérvárról — Kanizsára.

Gyorsvonat:	ind. 8:40 regg.	—	érk. 11:45 d. e.
Postavonat:	" 9:26 "	—	" 1:39 d. u.
Vegyesvonat:	" 4:33 d. u.	—	" 8:55 este.
Gyorsvonat:	" 9:18 este	—	" 12:10 éjjel.
Postavonat:	" 11:43 éjjel	—	" 3:52 regg.

Kanizsáról — Székesfejérvárra.

Postavonat:	ind. 12:15 éjjel	—	érk. 4:16 regg.
Gyorsvonat:	" 5:47 regg.	—	" 8:39 d. e.
Vegyesvonat:	" 10:00 d. e.	—	" 2:10 d. u.
Postavonat:	" 2:00 d. u.	—	" 6:00 d. u.
Gyorsvonat:	" 5:06 d. u.	—	" 8:00 este.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szölgén. A kanonoki kivézés nem jár fizetési kötelezettséggel a káptalan irányában.

T. I. Dunaszerdahely. Nem emlékszünk, hogy a vásár alkalmával hoztak volna hozzánk káprátot A mostani küldeményből a hirovathba valótát felhasználánk, s kívánságának készséggel eleget teszünk.

Piaci árak Székesfejérvárott

— 1896. április 29-én. —

Buza	6.50—6.60
Rozs	5.85—5.90
Árpa	4.—4.50
Zab	6.—6.10
Tengeri	4.05—4.10

Előleges értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására hozni, hogy a Zichy-ligeten lévő kioszk és vendéglő

május hó 3-án

fog megnyitni. Kötő konyháról és friss italokról gondoskodva van. Étkezésre abonenek elfogadtatnak.

Tisztelettel

MOLNÁR A.,
bérő.

Fogorvos

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogorvosi egyetemi-intézet
volt fogorvosa.

Székesfejérvár Sas-utca 7. sz.

Fogházás érzéketlenítő szerrel.
Plombálás arany platini és cementtel.
Műfogak és fogsorok kaucsuk vagy arany alapon.

Speciálista arany plombálásban.

Rendel reg. 8 órától este 6-ig.
Vásár- és ünnepnapokon is.

Bizonyítvány.

J. B. Purger Grödeni (Tiroli) oltárkészítő cég, templomunkban, Szepes Teplitzben (Felső-Magyarország) a szentháromság számára egy magas oltár, továbbá két oldalaltárt és egy gót stílusú szószékét készített.

Ezen munkáknál Purger ur czégének jó hírnevét fényesen beigazolta és dicséret nyilatkozatokat tennünk anyival inkább is felesleges, mert az egész munka mesterét dicséri.

A Szepes-Teplitzi (F.-Magyarország) hitközség ezért teljes megelégedését és elismerését fejezi ki és Purger urat Grödenben a ft. papság és templomi előjáró urak figyelmébe legmelegebben ajánlja. Megjegyzendő, hogy az oltár és szószék egyes részei számozva voltak, úgy hogy azok felállítása hihetetlen könnyűséggel történtek helybeli asztalosok által.

Szepes Teplitz, (Felső-Magyarország, 1894. január 31-én.

Andreidesz János Andreidesz György
községi előjáró. plébános.

„ADRIA szálló”

megnyitása BUDAPESTEN.

Van szerencsém értesíteni és a n. é. utazóközönség b. tudomására juttatni, hogy

Budapest, Kerepesi-ut 41. sz. a.

a népszínház közelében saját házamban egy elsőrangú szállót a kor minden igényének megfelelően, a legnagyobb eleganciával berendezve

„ADRIA SZÁLLÓ”

elnevezés alatt megnyitottam és a forgalomnak átadtam. Megrendelések a kiállítási megnyitásra előzetesen elfogadtatnak.

Számos látogatást kérve, vagyok kiváló tisztelettel:

Rémi Róbert, a „REMI” és „ADRIA” szállók tulajdonosa.

KÁRPITOS-ÜZLET

MEGNYITÁSI!

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy

Sz.-Fejérvár, Jókai-u. 12. sz.

alatt egy kárpitos- és diszitő-üzletet nyitottam, hol minden e szakmába vágó munkákat pontos és jutányos árért elvállalok. Főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem. Vidéki megrendelések azonnal eszközölnétek.

Kérem a nagyérdemű közönség becses pártfogását, maradtam

kiváló tisztelettel:

Sztupa János

kárpitos és diszitő,
Székesfejérvár, Jókai-u. 12. sz.

Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik.

Elismerő-irat.

J. B. Purgerg rüdeni (Tiro) oltárépítő ezég, a kassai egyházmegyéhez tartozó tölt-széki Sáros-megyei plébániai templom részére egy gót stíli főoltárt készített.

A munka művészi kivitele, az egyes alakok életli csoportozata különösen a karmel-hegyi Boldogságos Szűz Mária a kis Jézussal karján, valamint Sz. Simon és Juda apostolok művészi illetségre vallanak.

A mű tisztasága és valódi dús aranyozás rendkívüli sikerült, s ez oknál fogva a fent-nevezett ezéget a ft. papság szíves figyelmébe melegen ajánljuk.

Kelt Töltszéken, (Magyarország) 1895. december hó 2.

Fogas János
Tomai György
gondnok.

Sikorszky Endre
esperes-plebános.

Hirdetések

felvétetnek kiadóhiva-
talunkban (Szt.-István-
tér 1-ső sz.), jutányos
áron.

* Utolsó főhuzás.

Magyar

osztály sorsjáték.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben

1 Millio Korona.

Huzás naponta

1896 Majus 12-től 28-ig.

Nyeremény jutalomdíj	korona	=	korona
1	600 000	=	600 000
1	400 000	=	400 000
1	300 000	=	300 000
1	200 000	=	200 000
1	100 000	=	100 000
2	40 000	=	80 000
2	20 000	=	40 000
5	10 000	=	50 000
10	8 000	=	80 000
34	6 000	=	204 000
100	2 000	=	200 000
200	1 000	=	200 000
2 650	200	=	530 000
22 000	150	=	3 300 000
25 007	nyeremények és 1 jutalom	=	6 284 000

Ezen 57 nyeremény közül az utoljára
kihuzott kapja a
600 000 korona jutalomdíjat.

III. osztályú vételsorsjegyek árai:

$\frac{1}{1}$ 60,— $\frac{1}{2}$ 30,— $\frac{1}{10}$ 6,— $\frac{1}{20}$ 3,— forint

Ezen eredeti sorsjegy áraikon kívül ajánlott levél portója és nyeremény jegyzékért 25 Kr. melléklendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

Heintze Károly

☉ Budapest, Szervita-tér 3.

Sürgöny cím: **Lottoheintze Budapest.**

II. osztályú sorsjegyeknek a III. osztályra való megújítása a II. osztályú sorsjegy visszaadása és a megújítási díj befizetésével és pedig:

$\frac{1}{1}$ 20.— $\frac{1}{2}$ 10.— $\frac{1}{10}$ 2.— $\frac{1}{20}$ sorsjegy 1.— forint

legkésőbbben május 2-ig eszközölnöd.

Nyertes sorsjegyeket minden magasságban beváltok. 9-8